

Betænkning afgivet af Retsudvalget den 25. januar 2007

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love

(Gruppesøgsmål m.v.)

[af justitsministeren (Lene Espersen)]

1. Ændringsforslag

Socialdemokratiets og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget har stillet 1 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 10. oktober 2006 og var til 1. behandling den 26. oktober 2006. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 7 møder.

Høring

Lovforslaget bygger på Retsplejerådets betænkning nr. 1468/2005 om reform af den civile retspleje IV (Gruppesøgsmål m.v.) Justitsministeren sendte den 19. december 2005 betænkningen til udvalget, jf. folketingsåret 2005-06, alm. del – bilag 220. Betænkningen har været sendt i høring. Den 12. oktober 2006 sendte justitsministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra

Dansk Aktionærforening,
Forbrugerrådet og
Landbrugsraadet.

Justitsministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Deputationer

Endvidere har Forbrugerrådet og Landbrugsraadet mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 24 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

Et af udvalgets spørgsmål til justitsministeren og dennes svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, DF og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Dansk Folkeparti bemærker, at en stor del af udvalgsarbejdet har drejet sig om de gruppesøgsmål, som omfatter gruppemedlemmer, der ikke framelder sig gruppesøgsmålet (frameldingsmodellen).

Dansk Folkeparti har været skeptisk over for frameldingsmodellen, idet det må være hensigtsmæssigt, at man ved sådanne sager som medvirkende i en sag selv som udgangspunkt er indforstået med, at man deltager i gruppen af sagsøgere. Dansk Folkeparti understreger dog, at sådanne gruppesøgsmål efter frameldingsmodellen handler om sager, hvor kravene enkeltvis er så små, dvs. under 2.000 kr., og at de almindeligvis ikke kan forventes fremmet ved individuelle søgsmål. Endvidere kan gruppemedlemmer i et gruppesøgsmål efter frameldingsmodellen alene pålægges at bidrage til sagsomkostningerne inden for rammerne af deres eget faktiske kontante udbytte af retssagen. Dansk Folkeparti hæfter sig også ved, at det enkelte gruppemedlem reelt ingen økonomisk risiko har ved at deltage i et gruppesøgsmål efter frameldingsmodellen.

Dansk Folkeparti anser det dog for afgørende vigtigt, at virkningerne af frameldingsmodellen nøje vurderes, efter at loven har virket i nogle år.

Dansk Folkeparti har overvejet, om andre end Forbrugerombudsmanden skal kunne udpeges som grupperepræsentant i sager, der føres efter frameldingsmodellen. Dansk Folkeparti vurderer imidlertid, at der er behov for at se nærmere på, hvordan gruppesøgsmålene, herunder frameldingsmodellen, virker i praksis, før der træffes beslutning herom.

Dansk Folkeparti opfordrer på denne baggrund justitsministeren til, når de nye regler har været i kraft i 3 år, at udarbejde en redegørelse til Retsudvalget om erfaringerne med de nye regler om gruppesøgsmål, herunder navnlig med anvendelsen af reglerne om gruppesøgsmål efter frameldingsmodellen, bl.a. med henblik på at kunne vurdere, om Forbrugerrådet (og eventuelt andre) skal kunne udpeges som grupperepræsentant i frameldingssager. Redegørelsen skal inddrage de norske erfaringer med frameldingsgruppesøgsmål, i det omfang de nye regler herom er trådt i kraft.

Et *mindretal* i udvalget (S, RV, SF og EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag.

At der bliver mulighed for gruppesøgsmål i Danmark er både tiltrængt og glædeligt. Men alligevel er det med stor ærgrelse, at det kan konstateres, at et flertal i Folketinget ikke er parat til at gå hele vejen og give danskerne en lov om gruppesøgsmål, der er så god, som den kunne være.

Mindretallet har stillet et ændringsforslag, hvoraf det fremgår, at mindretallet gerne så, at ikke kun Forbrugerombudsmanden, men også Forbrugerrådet, fik mulighed for at være sagsøger i sager, hvor frameldingsmodellen er anvendt. På den måde ville vi i Danmark give Forbrugerrådet samme mulighed, som dets søsterorganisation netop har fået i Norge, og det ville ikke kun være Forbrugerombudsmanden, der havde kompetence til at rejse sagerne.

At Forbrugerrådet også bør gives mulighed for at rejse sagerne, mener mindretallet er en god idé, da det kan tænkes, at Forbrugerombudsmanden ikke vil have hverken ressourcer til eller interesse for at rejse præcis de sager, som Forbrugerrådet ville.

Eftersom Forbrugerombudsmanden er en offentlig håndhævelsesmyndighed, kan det nemlig meget vel tænkes, at Forbrugerombudsmanden først og fremmest vil føre sager, der er relateret til Forbrugerombudsmandens embede og derfor er markedsføringsrelaterede, hvorimod Forbrugerrådet har givet udtryk for især at kunne forestille sig at rejse sager, hvor en erhvervsvirksomhed har over-

trådt konkurrenceloven og har fået en bøde, men hvor mange små forbrugere har betalt for meget på grund af »aftaler i porten«. Det kan også, som drøftet under 1. behandling af lovforslaget, være sager, hvor mange forbrugere er kommet til skade på grund af eksempelvis hårfarve, hvor der i dag kun føres enkelte sager.

Justitsministeren har afvist at ville give Forbrugerrådet bemyndigelse til at være sagsøger med bl.a. den begrundelse, at en myndighed er underlagt et »saglighedskrav«, hvilket Forbrugerrådet underforstået ikke er. Det forekommer som en urimelig grund til at afvise Forbrugerrådet, da der i forvejen er så mange skrappe krav forbundet med godkendelsen, at domstolene nok ville undlade at tillade en sag, hvis den skulle være usaglig.

Det forekommer ligeledes urimeligt, at justitsministeren trods flere spørgsmål ikke kan begrunde, hvorfor det er et problem, at Forbrugerrådet kan rejse sagerne i Norge, og til slut blot svarer, at det ikke er et argument i sig selv, hvorledes reglerne er udformet i Norge.

Af svar på spørgsmål nr. 24 fremgår det, at ministeren vil være indstillet på efter 3 år at udarbejde en redegørelse til Retsudvalget om erfaringerne med de nye regler om gruppesøgsmål, herunder navnlig med anvendelsen af reglerne om gruppesøgsmål efter frameldingsmodellen. Denne redegørelse vil så vidt muligt også inddrage de norske erfaringer med frameldingsgruppesøgsmål, i det omfang de nye regler herom er trådt i kraft.

Det er positivt, at der laves en evaluering, men uforståeligt, hvorfor ministeren ikke i stedet er indstillet på at give Forbrugerrådet mulighed for at rejse sager og så derefter evaluere efter en 3 års periode, om det rent faktisk var et problem, at Forbrugerrådet blev givet denne kompetence!

I nær fremtid skal gruppesøgsmål tages op i Europa-Kommissionen. Her kan mindretallet kun beklage, at Danmark misser endnu en chance for at gå foran, for det ville jo have set godt ud, hvis Danmark havde været foregangsland og ikke Norge, som står uden for EU.

Siumut, Tjóðveldisflokkurinn, Fólkaflokkurinn og Inuit Ataqatigiit var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af et *mindretal* (S og RV), tiltrådt af et *andet mindretal* (SF og EL):

Til § 1

1) I den under *nr. 10* foreslåede affattelse af § 254 c, *stk. 2*, indsættes efter »er bemyndiget til det«: », eller Forbrugerrådet, når søgsmålet falder inden for rammerne af Forbrugerrådets formål«. [Forbrugerrådet kan udpeges som grupperepræsentant i frameldingsgruppesøgsmål]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Ifølge lovforslaget kan kun offentlige myndigheder, der ved lov er bemyndiget hertil, udpeges som grupperepræsentant i gruppesøgsmål efter frameldingsmodellen. Det foreslås endvidere i lovforslaget, at alene Forbrugerombudsmanden skal kunne udpeges som grupperepræsentant i sager, der føres efter frameldingsmodellen.

Ændringsforslaget indebærer, at også Forbrugerrådet kan udpeges til grupperepræsentant i gruppesøgsmål efter frameldingsmodellen.

Birthe Rønn Hornbech (V) Michael Aastrup Jensen (V) Karsten Nonbo (V) Søren Pind (V)
Peter Skaarup (DF) fmd. Kim Christiansen (DF) Hans Kristian Skibby (DF) Tom Behnke (KF)
Allan Niebuhr (KF) Karen Hækkerup (S) Per Kaalund (S) Lissa Mathiasen (S)
Frode Sørensen (S) Elisabeth Arnold (RV) Elisabeth Geday (RV) Anne Baastrup (SF) nfmd.
Line Barfod (EL)

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqatigiit havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Siumut (SIU)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Fólkaflokkurin (FF)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

Oversigt over bilag vedrørende L 41**Bilagsnr. Titel**

- 1 Høringsoversigt og høringssvar, fra justitsministeren
- 2 Foreløbig tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
- 3 Kopi af henvendelse fra Landbrugsraadet til Justitsministeriet
- 4 Henvendelse af 20/11-06 fra Forbrugerrådet
- 5 Henvendelse af 1/12-06 fra Dansk Aktionærforening
- 6 Henvendelse af 5/12-06 fra Forbrugerrådet
- 7 Revideret tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
- 8 1. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 41**Spm.nr. Titel**

- 1 Spm. om konsekvenserne af frameldingsmodellen med hensyn til sagsomkostninger, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 2 Spm., om gruppesøgsmål ikke i en given situation kan blive brugt til at politisere, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 3 Spm., om man kan blive ringere stillet som gruppemedlem i et gruppesøgsmål, end hvis man anlægger sagen individuelt, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 4 Spm. om uddybende kommentar til Forbrugerrådets høringssvar, for så vidt angår frameldingsmodellen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 5 Spm. om uddybende kommentar til Forbrugerrådets høringssvar, for så vidt angår forslaget om, at også andre end Forbrugerombudsmanden skal kunne udpeges som grupperepræsentant i gruppesøgsmål efter frameldingsmodellen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 6 Spm. om uddybende kommentarer til Advokatrådets høringssvar, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 7 Spm. om uddybning af kommentar til Forbrugerrådets høringssvar vedrørende omkostninger, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 8 Spm. om uddybning af Forsikring & Pensions høringssvar vedrørende retshjælpsforsikring, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 9 Spm., om ministeren kan garantere, at man ikke efter lovforslaget kan blive sagsøger i et gruppesøgsmål, medmindre man ønsker det, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 10 Spm. om ministerens uddybende kommentar til Forbrugerombudsmandens høringssvar, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm., om lovforslaget samlet set ikke vurderes at have økonomiske

-
- og administrative konsekvenser af betydning for det offentlige, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om kommentar til Landbrugsraadets brev af 13/10-06 til ministeren, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om, hvorfor modellen med annoncering, før retten har afgjort, om det kan tillades at rejse sagen ved et gruppesøgsmål, er valgt, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om ministerens kommentar til henvendelsen af 20/11-06 fra Forbrugerrådet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om omkostninger for sagsøgte efter opt out-modellen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om ændringsforslag om at tillade Forbrugerrådet at optræde som grupperepræsentant i frameldingssager, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm., om ministeren kan forsikre, at ingen får sit navn nævnt i en sag efter frameldingsmodellen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om kommentar til henvendelsen af 1/12-06 fra Dansk Aktionærforening, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om kommentar til henvendelsen af 5/12-06 fra Forbrugerrådet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm. om kommentar til den tidligere forbrugerombudsmand Hagen Jørgensens høringssvar, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm. om en udførlig redegørelse for, hvorfor ministeren ikke kan støtte, at Forbrugerrådet kan udpeges som grupperepræsentant efter frameldingsmodellen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 22 Spm. om uddybelse af svar på spm. 19, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 23 Spm., om Forbrugerombudsmanden kan og vil rejse alle de sager, der kunne komme på tale, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 24 Spm., om ministeren vil være indstillet på at evaluere de nye regler om gruppesøgsmål, når de har virket i nogle år, til justitsministeren, og ministerens svar herpå

Et af udvalgets spørgsmål til justitsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålet og justitsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra udvalget.

Spørgsmål 24:

Vil ministeren være indstillet på at evaluere de nye regler om gruppesøgsmål, når de har virket i nogle år, herunder navnlig erfaringerne med anvendelsen af reglerne om frameldingsgruppesøgsmål, og vil ministeren i den forbindelse også inddrage erfaringerne i Norge?

Svar:

Hvis lovforslaget vedtages, vil jeg være indstillet på at udarbejde en redegørelse til Retsudvalget om erfaringerne med de nye regler om gruppesøgsmål, herunder navnlig med anvendelsen af reglerne om gruppesøgsmål efter frameldingsmodellen. Redegørelsen vil så vidt muligt også inddrage de norske erfaringer med frameldingsgruppesøgsmål, i det omfang de nye regler herom er trådt i kraft.

Jeg finder, at en sådan redegørelse i givet fald bør udarbejdes, når de nye regler har været i kraft i 3 år.